GAZETA HANDLOWA.

Nr. 12. Warszawa, dnia 6 (18) stycznia. Poniedziałek. 1869.

Cena prenumeraty: *w Warszawie:* kwartalnie rsr. 2 kop. 70; miesięcznie kop. 70. Za odnoszenie do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5. Numer pojedyńczy kop. 5.

Na prowincyi we wszystkich urzędach pocztowych w kraju i w Cesarstwie: rocznie rsr. 9. Półrocznie rsr. 4 k. 50. kwartalnie rs. 2 k. 25.

ROK 6.

Doniesienia i uwiadomienia wszelkiego rodzaju przyjmuje Redakcya Gazety za opłatą od wiersza drobnem pismem, lub za jego miejsce po kop. 5.

Biuro Redakcyi przy ulicy Daniłowiczowskiéj w drukarni pod Numerem 619.

TELEGRAMY GAZETY HANDLOWÉJ.

Paryż, 17 stycznia. Dzienniki donoszą, że wszyscy pełnomocnicy podpisali protokół konferencyi z wyjątkiem pełnomocnika tureckiego który oczekuje na instrukcye rządu tureckiego. Pan Rangabe tłumaczył w obec p. Lavalette milczenie rządu greckiego zerwaniem komunikacyi telegraficznéj. „Constitutionnel“ donosi: Prawdopodobnie dyplomatyczne dokumenta, dotyczące konferencyi przesłane będą wprost do Aten, o czem Rangabe uprzedzonym zostanie drogą półurzędową. „Constitutionnel“ zaprzecza jakoby poseł grecki w Nowy Rok grecki odwiedzić miał hr. Stakelberga.

Londyn, 17 stycznia. „Observer“ pisze: W skutek starań przedstawiciela Anglii, konferencya oświadczyła się przeciwko przymusowemu wykonaniu rezultatów konferencyi, ponieważ w przeciwnym razie wynikłyby między mocarstwami na konferencyi zebranemi a Grecyą zawikłania bez końca.

Warszawa, dnia 18 stycznia.

Trzecie posiedzenie konferencyi odbyło się w przewidzianem czasie, ale wszystko co o niem wiemy ogranicza się do „wiadomości podanéj przez dziennik urzędowy francuzki, iż posiedzenie trwało trzy godziny i skończyło się odroczeniem narad do d. 15 t. m. W tym zaś ostatnim dniu zgromadzenie nie miało miejsca. Reprezentant Grecyi nie był obecnym na posiedzeniu i aż do téj chwili nie otrzymał jeszcze z Aten nowych instrukcyj. Brak wszelkich szczegółów o przebiegu narad tłumaczy się zobowiązaniem, reprezantantów mocarstw do konferencyi należących, zachowywania ściśléj tajemnicy we wszystkiem co narad dotyczy. Przyznać należy, że tym razem tajemnica lepiej jest przestrzegana niż podczas konferencyi naradzającéj się nad kwestyą luksemburgską podczas któréj prasa angielska bardzo dobrze i prędko okazywała się o wypadkach powiadomioną.

Wzmianki jakie o dalszym przebiegu narad znajdujemy w dziennikach półurzęd. francuzkich i austryackich, mają po dawnemu na celu uspokojenie publiczności i jednozgodnie wyrażają mniemanie (między innemi „Constitutionnel“ i „Abendpost“), że postawa Grecyi nie przeszkodzi dziełu pojednania i pokoju przez konferencyą podjętego. „Constitutionnel“ nadto mniema, że Grecya w obec jednomyślności mocarstw potrafi do uchwały ich zastosować swoją postawę. „Nordd. All. Ztg.“ natomiast oświadcza: „iż nieulega zaprzeczeniu, że cofnięcie się Grecyi nie mało naruszyło znaczenie dzieła pojednania.“ W istocie, zważywszy, iż konferencya prace swe skończyć miała w dwóch, a najdaléj w trzech posiedzeniach, iż daléj niedawno dopiero utrzymywano, że na trzeciem już posiedzeniu podpisanym miał być protokół końcowy konferencyi; fakt, że na tem trzeciem zebraniu uradzono ostatecznie odroczenie narad do następnego zebrania, które ze swéj strony znowu wcale do skutku nieprzyszło, potwierdzać się zdaje opinię organu pruskiego, naprowadzając na domysł, że narady konferencyi postępują bardzo opornie, i że zatem przyjście do skutku dzieło pojednania ciągle jeszcze jest wielce wątpliwem.

Wprawdzie według najświeższych wiadomości konferencya prędko po sobie odbyła dwa posiedzenia, t. j. czwarte i piąte a narady jéj podobno postąpiły tak daleko, że już protokuł końcowy gotowy ma być do podpisu. Stosownie do półurzędowéj wiedeńskiej „Abendpost“ protokuł w mowie będący będzie tylko zawierał opinię mocarstw o sporze turecko greckim, nie mieszcząc w sobie żadnego zobowiązania do przeprowadzenia powziętych przez konferencyę uchwał. Rzecz zatem zostaje na dawném stanowisku, ponieważ bowiem na strony sporne żaden nie ma być wywierany nacisk, od ich tedy dobrej woli zależeć będzie o ile do opinii mocarstw zastosować się zechcą. Zamieszczona zresztą poniżéj depesza z Wiednia zaprzeczać się zdaje i pod tym względem jednomyślności mocarstw, ponieważ donosi, że reprezentant rossyjski odmawia udziału w nocie do Grecyi wystosowaną być mającéj oraz podpisania protokółu końcowego.

Bezpośrednie doniesienia ze wschodu są dziś niepokojące. „Osten“ podaje wiadomość o ukazaniu się band ochotników na kilku punktach pogranicza greckiego. «Wanderer“ austryacki i serbski „Vidovdan“ wspominają o krwawych starciach w Albanii. Równocześnie wzrastać ma wzburzenie umysłów w Bulgaryi.

Z innych dosiesień, dotyczących sporu turecko-greckiego zapisać wypada fakt ważny, o którym wzmiankuje depesza telegraficzna z Pesztu, mianowicie, że na mocy pozwolenia konsula jeneralnego cesarsko-rosyjskiego w Belgradzie, statki greckie na Dunaju żeglują pod flagą cesarsko-rosyjską. Czytelnicy przypomną sobie, jako zaraz po wysłaniu do Aten ultimatum tureckiego rozeszła się wiadomość o udzielonem przez ambasadę rosyjską statkom greckim pozwoleniu żeglowania pod flagą rosyjską. Depesza z Pesztu potwierdza ową wiadomość. Nadmieniają o tym fakcie również najświeższe doniesienia z Carogrodu z tem wszakże dotatkiem, że Porta miała zaprotestować przeciwko używaniu flagi rosyjskiéj przez statki greckie. W Atenach i w ogóle w całéj Grecyi panuje ciągle wielkie wzburzenie umysłów. Naród chce koniecznie wojny z Turcyą i z tego to powodu, jak sądzi większa część pism zagranicznych, rząd helleński zmuszony jest do postawy jaką przyjął w obec konferencyi.

Mocarstwa wezwały jak wiadomo Portę, ażeby podczas konferencyi unikała status quo. W odpowiedzi na to wezwanie Porta oświadczyć miała, iż gotową jest wstrzymać się podczas tego czasu od dalszych, mianowicie militarnych przeciwko Grecyi kroków, pod warunkiem wszakże, iż nie będzie zmuszoną do odparcia zaczepek, że jednak postanowionych a już złagodzonych środków w zupełności cofnąć nie może.

We Włoszech, stosownie do oświadczeń rządowych, porządek wszędzie przywróconym został, nie będąc nigdzie więcéj naruszonym. Na posiedzeniu izby poselskiéj w dniu 13 t. m. minister skarbu oświadczył, że siedm dziesiątych części młynów królestwa regularnie wnosi podatek od mlewa, że jedna dziesiąta część miele na rachunek rządu, a dwie dziesiąte młynów są zamknięte. Odpowiedź na interpelacyę dotyczącą rozruchów w środkowych i północnych prowincyach kraju, oraz pełnomocnictwa udzielonego jen. Cadorna celem przytłumienia ich, rząd zastrzegł sobie na późniéj.

„Times“ donosi o podpisaniu przez pełnomocników amerykańskiego i angielskiego, traktatu odnoszącego się do wzajemnych praw obustronnych poddanych. Potwierdzenie tego układu zastrzeżone jest dla obu reprezentacyj krajowych.

Z teatru wojny w Paragwaju nadeszły bardzo niekorzystne dla jenerała Lopeza wiadomości. Pozycya pod Vlileta broniona przez armię paragwajską, a która miała być niezdobytą, przez armię sprzymierzoną szturmem wziętą została. Przy téj sposobności cała prawie armia paragwajska dostać się miała do niewoli a Lopez sam umknąć zdołał na czele tylko garstki ludzi. Tym sposobem trzyletnia wojna znalazłaby koniec, naturalnie, jeżeli powyższe wiadomości pochodzące ze źródeł brazylijskich są prawdziwe. Być może, że tym razem zasługują one na wiarę, ale dotąd bardzo często raporta o zwycięstwach brazylijskich nie sprawdzały się.

Stan oblężenia w Maladze zniesiono, rząd tymczasowy hiszpański zatem nie zdaje się obawiać ponowienia rozruchów w tamtych stronach. W walce z powstańcami wojsko poniosło zresztą dosyć znaczne straty, ponieważ według najnowszych wiadomości obliczają takowe na 200 zabitych i 500 ranionych.

Paryż, 15 stycznia. „Journal officiel" dzisiejszy donosi: Wczoraj odbyło się posiedzenie konferencyi, dziś w piątek konferencya znowu się zbierze. „Constitutionnel" donosi Na wczorajszém trzygodzinnym posiedzeniu Rangabe nie był obecnym. Reprezentanci zobowiązali się do zachowywania bezwarunkowéj tajemnicy, „Constitutionnel" mniema, że pomimo nieobecności posła greckiego, konferencya doprowadzi do skutku dzieło pojednania.

Konstantynopol, 14 stycznia. Tutejszy konsul rosyjski udzielił statkom greckim pozwolenie żeglowania pod flagą rosyjską. Porta przeciwko temu zaprotestowała. Wielki wezyr oświadczył się przeciwko sprzedaży Grecyi ze strony Ameryki fregat pancernych. Poseł amerykański odpowiedział, że Unia pod tym względem trzymać się będzie własnych ustaw.

Londyn, 14 stycznia. „Times" zamieszcza telegram berliński z dnia 13 t. m., stosownie do którego mocarstwa na konferencyę zebrane porozumieć się miały, iż nie są obowiązane do przeprowadzenia uchwał ewentualnie na konferencyi zapaść mogących.

Paryż, 16 stycznia. „Journal officiel" donosi, że wczoraj odbyło się czwarte a dziś nastąpić ma piąte posiedzenie konferencyi. „Constitutionnel" dowiaduje się, że na posiedzeniu wczorajszem, trwającem trzy godziny, narady wzięły obrót stanowczy i bardzo zadawalniający. Uczyniono wielki postęp na drodze do pożądanego rozwiązania zadania. Okoliczności uzasadniają przypuszczenie, że posiedzenie dzisiejsze będzie ostatniem i że reprezentanci mocarstw ukończą na niem dzieło pojednania. Dekret cesarski potwierdza deklaracyę w Petersburgu przez komisyę międzynarodową podpisaną, dotyczącą nieużywania podczas wojny pewnego rodzaju pocisków roztrzaskujących. „France" dowiaduje się, że deklaracya konferencyi oświadczy się za trzema pierwszemi punktami ultimatum tureckiego, że czwarty odda pod rozstrzygnięcie trybunałów, a piąty uważać będzie jako objęty trzema pierwszemi. „France" sądzi, że Turcya zgodzi się na cofnięcie ultimatum, jeżeli Grecya podda się postanowieniom mocarstw odnośnie do głównych punktów spornych. „Moniteur" potwierdzając tę wersyę dodaje, że Turcya zobowiąże się Grecyi nie wypowiedzieć wojny.

Wiedeń, 16 stycznia. „Presse" pisze: Zdaje się być pewnem, że protokuł końcowy konferencyi będzie miał więcéj charakter opinii niż zobowiązania do przeprowadzenia pewnych środków. „Wiener Abendpost" powiada: Dla miłości pokoju zrzekamy się sprostowania artykułów zaczepnych „Nordd. All. Ztg". Rząd przeświadczony jest o obowiązku swojem zdawania reprezentacyi kraju sprawy z polityki; ile razy to jest żądanem.

Obiega pogłoska, że konferencya dziś zamknięta i że rezultatem jéj będzie nota zbiorowa do Grecyi wystosowaną być mająca. Rosya odmawia udziału w nocie i popisania dotyczącego protokułu.

(*Nordd. Allg. Ztg. Ind. Bl.*)

Telegramy Handlowe.

Liverpool, 15 stycznia. (Bawełna). Obrót tygodniowy 185,130, z tych amerykańskiéj 43,690, poszło na spekulacyę 51,950, na wywóz 20,380, na handel 83,800, wywieziono rzeczywiście 9,222, dowóz tygodniowy 41,084, zapas 300,850 bel.

Londyn, 15 stycznia. (Targ zbożowy). Dowozy zagraniczne od ostatniego poniedziałku wynoszą: pszenicy 11,060, jęczmienia 9,230, owsa 19,880 kwarterów.

Targ bardzo ociężały, dowozy liczne. Ceny towaru nadbrzeżnego niższe (ofiarowano 54 ładunków pszenicy i 5 żyta). W *pszenicy* bardzo spokojnie. 1– 2 sz. niżéj. W *jęczmieniu* interes powolny, ceny chętniejsze. *Owies* 3 p. niżéj.

Petersburg, 15 stycznia. *Łój* żółty świeczny w miejscu 52; z dostawą w sierpniu 51. *Żyto* z dostawą w styczniu $8\frac{1}{2}$. *Owies* z dostawą w styczniu $5\frac{1}{2}$. *Konopie* w miejscu 38. *Olej konopny* w miejscu 3.50—3.80.

Manchester, 15 stycznia. Przędza, notowania na ℔). Water 30 (Clayton) 16, Mule 30 dobry średni gatunek $13\frac{1}{2}$, Water 30 najlepszéj tkaniny $16\frac{1}{2}$ p., Mayol 40 $14\frac{3}{4}$ p., Mule 40 lepszy gatunek niż Taylor $16\frac{1}{2}$ p. (Materye, notowania na sztuki); $8\frac{1}{4}$ ℔ Shirting prima Colvert 135 p., zwyczajne dobre Makes 123 p.; ceny mocne: obroty słabe.

Szczecin, 16 stycznia. (Targ zbożowy). *Pszenica* w miejscu 63—71; z dostawą w styczniu 69, na wiosnę 69, w maju i czerwcu $69\frac{3}{4}$. *Żyto* w miejscu 51—$52\frac{1}{2}$; z dostawą w styczniu 52, na wiosnę $51\frac{3}{4}$, w maju i czerwcu $52\frac{1}{2}$.

Paryż, 16 stycznia Mąka z dostawą w styczniu 59.75, z dostawą w marcu i kwietniu 60.25, w maju i czerwcu 61.50.

Hamburg, 16 stycznia. (Targ zbożowy). W *pszenicy* i *życie* w miejscu i na dostawę interes słaby. *Pszenica* z dostawą w styczniu za 5,400 ℔ 120, w styczniu i lutym 120, w kwietniu i maju $119\frac{1}{2}$. *Żyto* z dostawą w styczniu za 5,000 ℔ 88, w styczniu i lutym 88, kwietniu i maju 90. W *owsie* interes spokojny. *Kawy* ceny mocne, interes spokojny. *Cynku* ceny mocne, sprzecano 2000 cetn. z dostawą w marcu i kwietniu po $13\frac{3}{8}$. W *oleju skalnym* interes bardzo ożywiony, w miejscu $16\frac{1}{4}$; z dostawą w styczniu $15\frac{3}{4}$, w sierpniu i grudniu $16\frac{3}{4}$: mroźne powietrze.

Antwerpia, 16 stycznia. (Targ zbożowy). W *pszenicy* interes słaby. (*Olej skalny*), rafinowany typowo-biały w miejscu 56; z dostawę w lutym i marcu 56, we wrześniu 59. Interes spokojny, ceny mocne.

Brema, 16 stycznia. (Oléj skalny). Standart white w miejscu $16\frac{19}{24}$, ofiarowany $6\frac{7}{8}$ żądany. Interes bardzo ożywiony.

Liverpool, 16 stycznia. (Bawełna). Obrót 15,000 bel. Ceny mocne.

Middling Orleans $11\frac{3}{4}$, middling amerykańska $11\frac{1}{2}$, fair Dhollerah $9\frac{3}{8}$, middling fair Dhollerach 9, good middling Dhollerah $8\frac{3}{4}$, fair Bengal —, new fair Oomra —, good fair Oomra — , Pernam 12, Smyrna 10, Egiptia 13, Orleans w transporcie —.

(*W. T. B., T. B. f. N. D*).

Korrespondencye Gazety Handlowéj.

Gdańsk, 16 stycznia. Wiatr południowo-zachodni. Mróz.

Angielskie targi na pszenicę pozostają ciągle bardzo spokojne, a ceny przy dosyć znacznych dowozach na nowo cokolwiek zniżyć się musiały—również i na naszym targu.

Pszenica nie była bardzo poszukiwaną, jednakże udało się właścicielom ostatnie ceny utrzymać—zawdzięczając to dotychczasowym szczupłym dowozom—a więc podana wartość pszenicy w ostatnim naszym sprawozdaniu w niczem się nie zmieniła. Od środy sprzedano około 250 łasztów.

Żyto przy skąpych dowozach cokolwiek lepiéj spławne.

Groch bardzo dobrze płacony.

Jęczmień niezmieniony w cenie.

B. Toeplitz & Comp.

Sprawozdanie tygodniowe giełdy warszawskiéj.

Otóż minął już i tydzień konferencyi do sprawy turecko-greckiéj a rezultatu jasnego i wyraźnego jeszcze nie ma, ani dla dyplomacyi, ani dla świata handlowego i finansowego, który go z upragnieniem wygląda niesklamanym. Byłto znowu tydzień plotek politycznych, burzliwszych agitacyi giełdowych i konieczne ztąd wynikających fluktuacyj kursowych, po części sztucznie wywołanych, po części z natury przedmiotu wypływających. Dziwna jednakże rzecz, że mimo powszechnego niedowierzania w pożądany rezultat obrad konferencyjnych, w końcu tygodnia kursa papierów publicznych na wszystkich giełdach europejskich znowu się poprawiły. Boi się świat finansowy wojny europejskiéj, drży przed jéj skutkami niszczącemi, ale mimo groźby owego widma obchodzącego, dla miłego zarobku, zresztą dla samego nawyknienia do swéj czynności, jeszcze raz chociaż może tylko na krótki czas, rzuca się do spekulacyi, ryzykuje swoje mienie po części, a z pewnością przynajmniéj swoje zyski poprzednie. Nowe projekta świeżych pożyczek kołatają do wrot europejskich rynków pieniężnych, a chociaż nie bardzo nadskakujących znajdą kapitalistów, jednakże świetnemi obietnicami i uciążliwemi warunkami zniewolą sobie w końcu spekulantów przedsiębiorczych, dostarczycieli funduszów upragnionych. Największą wrażliwość zdradzały w tygodniu upłynionym, jak zwykle, giełdy wiedeńska i paryzka, mniejszą daleko londyńska, berlińska i petersburgska; ztąd też fluktuacye kursowe na tych ostatnich daleko były mniejsze. W Wiedniu nawet obniżenia kursów

niektórych gatunków papierów publicznych przez parę dni były tendencyjnie, w celach politycznych dokonywane, jak nas miejscowi sprawozdawcy giełdowi objaśniają; co w końcu tylko tym wyłącznie straty i szkodę przyniosło, którzy potęgę swych kapitałów znacznie przecenili, porywając się do walki z kapitałami całego kraju, jak w przysłowiu chłop z motyką na słońce. Śmieszności takie nie mają doniosłości żadnéj, wskazują jednakże, że koterye polityczne nie zaniedbują próbować środków wszelakich, dla dopięcia celów sobie wytkniętych, i że czasami nawet giełdy obierają sobie za arenę swoich harców. Na giełdzie berlińskiéj ogólna czynność mniejsza była w tygodniu ubiegłym aniżeli poprzednich tygodni, mianowicie też obroty w naszych wartościach więcéj były ograniczone. Mimo to jednakże kursa naszych walorów jako tako się utrzymały, wykazując w końcu większą liczbę podwyższeń aniżeli obniżeń, a mianowicie: poprawę kursu Obligów skarbu o $\frac{1}{8}$ %, weksli petersburgskich o $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$ %, poyżczki premiowéj pierwszéj emissyi o $\frac{1}{4}$ %; drugiéj o $\frac{3}{4}$ %; zaś obniżenie kursu listów zastawnych i likwidacyjnych o $\frac{1}{4}$ %, a akcyi bydgoskich o $\frac{1}{2}$ %.

Giełda nasza w większém oddaleniu będąc jak inne od ogniska cyklopów politycznych, przez cały tydzień z mniejszą sobie postępowała swobodą, oczekując codziennie lękliwie co jéj telegram wieczorny zwiastuje. Obroty w wekslach były znacznie mniejsze aniżeli tygodnia poprzedniego, a ażyo walut zagranicznych mimo to nie zdołało się utrzymać na stanowisku poprzedniém, chociaż ani kursa remes zagranicznych w Petersburgu i Rydze nie upoważniały do jego podwyższenia. Podwyższenie to kursów wprawdzie dopiero od połowy tygodnia nastąpiło, a w końcu przy zwrocie lepszym wynosiło tylko na weksle pruskie $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$ % (z 120, $119\frac{7}{12}$ na $120\frac{1}{3}$, $119\frac{5}{6}$) na paryzkie $\frac{1}{5}$, $\frac{2}{5}$ %, a na londyńskie $\frac{1}{2}$ %; przy obniżeniu się jedynego kursu weksli wiedeńskich o $\frac{1}{3}$ %; jednakże wykazuje ono naszą słabość na polu handlowem i brak samoistnej siły produkcyjnéj, tak, że własnemi środkami nie zdołamy się załatwić z naszemi stosunkami międzynarodowemi.

Ruch w papierach publicznych także w tym tygodniu był mniejszy w ogólnéj sumie swojéj aniżeli w poprzednim, chociaż listów zastawnych więcéj zakupiono, mianowicie seryi pierwszej; jest to papier do którego kapitaliści nasi zwykle najchętniéj się zwracają, ile razy się jakie chmurki na horyzoncie politycznym objawiają. Mimo znacznych ofiarowań kurs seryi pierwszej podniósł się o $\frac{1}{4}$, % (z 84, $83\frac{2}{3}$ na $84\frac{1}{4}$, $83\frac{11}{12}$), jednakże seryi drugiej nie powiodło się tak samo, gdyż przeciwnie kurs jej się o $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{6}$ % obniżył (z 79, $78\frac{2}{3}$ na $78\frac{3}{4}$, $78\frac{1}{2}$). Listów likwidacyjnych mniéj zakupiono, na co większa chwiejność kursów berlińskich wpływ swój wywarła widocznie; po różnych zmianach w ciągu tygodnia, obniżenie kursu w końcu ograniczyło się do $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{8}$ % (z $67\frac{11}{12}$, $67\frac{7}{12}$ na $67\frac{3}{4}$, $67\frac{1}{7}$).

W biletach banku Cesarstwa. metalikach i piątej pożyczce Stieglitza nie było ani ofiarowań ani transakcyj.

Pożyczka premiowa pierwszej emissyi, z powodu losowania w tym tygodniu odbytego mało co była ofiarowana; dla tego też małe tylko sumy obrócono po najwyższym kursie; a chociaż i losowanie już minęło, jednakże się ona jeszcze dotąd utrzymuje na równéj wysokości z znacznie podniesioną emissyą drugą.

Z akcyi kolei żelaznych zakupiono nieco warszawsko-wiedeńskich po niższym o $2\frac{1}{2}$ % kursie, a znaczniejsze sumy bydgoskich z obniżeniem kursu o $\frac{2}{3}$, $\frac{1}{2}$ %. Przy utrzymującém się żądaniu akcyj bydgoskich zmniejszyła się też cokolwiek różnica kursu za sztuki większe i mniejsze. W innych akcyach nie było obrotu, częścią z przyczyny braku ofiarujących, a częścią dla braku żądających.

STUDYA EKONOMICZNO-SKARBOWE.

PRZEZ

Artura Markusfeld.

WSTĘP.

O Podatkach w ogólności.

(Dokończenie.—Patrz Nr. 11).

I ten więc rodzaj miary podatku nie jest absolutnie sprawiedliwym; ma tylko ten charakter, że biednych uwalnia od ciężarów publicznych i może tamować powstawanie i rozwój kapitałów, oraz w praktyce daje pole do demoralizacyi, obciążając ludzi sumiennych stosunkowo wysokim podatkiem, a faworyzując tych, którzy część swego dochodu ukryć potrafią.

Prawdziwa absolutna miara ciężarów publicznych wtenczasby tylko osiągniętą być mogła, gdyby każdy w stosunku do swych zdolności tak był opodatkowanym aby każda czynność przez niego opuszczona, policzoną mu była, jako krzywdząca ludzkość; każdy wówczas byłby opodatkowany w stosunku posiadanych sił przyrodzonych, fizycznych, i duchowych, oraz w stosunku władania żywiołami produkcyjnemi, tak, iż jego zbiorowa zdolność działania i wytwarzania byłaby ocenioną bez względu, czyby te siły spotrzebowane były, lub nie. Po ocenieniu tych zdolności, trzebaby także obliczyć działalność rzeczymistą i w stosunku tych obydwóch opodatkować każdego. Jakkolwiek ten sposób opodatkowania zdawałby się pochodzić z tych słów St. Simona „A chacun suivant sa capicité, à chaque capicité suivent ses ouevres” jednak dalecy jesteśmy od tego, abyśmy do tych samych konsekwencyj ekonomicznych dojść mieli jak St. Simon. Jeśli St. Simon nadużył tę formułę przez się postawioną w żądaniach swych ekonomicznych, to z punktu z jakiego my się spoglądamy na teoryę finansów nie jest ona tak niebezpieczną; nie idzie nam o słowa, lecz o samą rzecz, i to zdanie, które fałszywie postawioném być mogło przez St. Simona, z punktu jak my się zapatrujemy na materyą może być bardzo sprawiedliwém. Nie należy obawiać się słów i zdań dla tego, że ich użył a raczéj nadużył jakiś człowiek, gdyż inaczej musielibyśmy przyznać że druk i mowa oraz wolność są najniebezpieczniejszemi narzędziami których najwięcéj ludzie nadużywać mogą, a jednak wszyscy przyznajemy, że to są najszlachetniejsze atrybuta naszéj natury.

Zresztą ten cały rodzaj opodatkowania, który w teoryi uważaliśmy za najsprawiedliwszy jest w praktyce niewykonalnym, gdyż siły ekonomiczne jak i duchowe, któremi człowiek włada tylko z ich skutków i w przybliżeniu mogą być ocenione; dodać nawet można, że i ze skutków niepodobna zawsze ocenić stosunkową działalność każdéj siły, gdyż najwyższa wydajność ekonomiczna otrzymuje się wtenczas, gdy te wszystkie siły ekonomiczne, fizyczne i duchowe działają razem i harmonijnie.

Z tego wszystkiego wywnioskować możemy, że nie istnieje ani absolutna równość, ani absolutna miara podatków, którąby można mierzyć ciężar i obowiązek podatkowy każdego obywatela.

Rozwiązanie téj kwestyi tę samą gra rolę w nauce skarbowości, co wynalezienie absolutnéj miary wartości w nauce gospodarowania narodowego. Wszystkie więc podatki mogą dążyć do pewnych idealnych celów, a cały rozwój ludzkości pracuje tylko nad przybliżeniem się do względnéj sprawiedliwości. Gdyby wynaleziono absolutną miarę podatków, to w takim razie, cały rozwój i postęp ludzkości w ich skarbowych dążeniach poniósłby śmiertelny cios; nauka podatków przestałaby istnieć. My uważamy zaś za szczęście dla rozwoju ludzkości, że narody tylko stopniowo, przez trwałą pracę dochodzą do rozwiązywania społecznych zadań.

Są jednak pewne normy podług których można oceniać względną sprawiedliwość podatków.

I tak *Smith* ([1]) podaje następujące:

1) Obywatele każdego kraju muszą się przyczyniać do utrzymania państwa, według swojéj możności, t. j. każdy w stosunku do przychodu, którego używa pod dozorem państwa.

2. Część podatkowa przypadająca na każdego powinna być pewną, stałą, a nie dowolną.

3) Pobór podatków musi się odbywać w sposób najkorzystniejszy i w czasie najdogodniejszym dla opodatkowanego.

4) Każdy podatek tak powinien być nałożony, aby jak najmniéj wyciągał od opodatkowanych, po za tém co wchodzi do skarbu.

Sismondi ([2]) do tych zasad Adama Smitha dodaje następujące:

1) Każdy podatek musi padać na dochód a nie na kapitał;

2) Przy nakładaniu podatku trzeba rozróżniać dochód wałowy od czystego dochodu;

3) Podatek niepowinien nigdy dosięgać téj części dochodu, która potrzebną jest do utrzymania opodatkowanego;

4) Podatek niepowinien nigdy przyczyniać się do ucieczki bogactwa; i témbardziéj lekko powinien dotykać takowe, im łatwiéj może zniszczyć lub wyprzeć z kraju przedmiot na który pada, ani powinien się dotykać téj części dochodu, która niezbędną jest do podtrzymania samego dochodu.

Rau ([3]) zaś żąda:

([1]) „Recherches.. etc.” T. 1II, Lev. V Ch. II!
([2]) „Principes d'Econ: Pelit.” T· II, L. VI, Ch. VIII.
([3]) „Grundsätze der Finanzwissenschaft” § 250—267.

1) Powszechnego opodatkowania (Allegemeinheit der Steuern);

2) Jednokształtu i jednostajności ciężaru podatkowego (Gleichförmigkeit der Steuerbelastung).

Bathbie (1) podaje następujące reguły:

1) Ponieważ podatek jest przeznaczony do opłacenia wydatków publicznych, zatem nietrzeba więcej żądać, tylko tyle, ile potrzeba na ich pokrycie;

2) Podatek powinien także być moralnym w swych skutkach.

3) Ażeby rzeczywistość była w zgodzie z ideałem podatku;

4) Podatki wszędzie powinny polegać na podstawach historycznych stosownie do potrzeb, charakteru, wpływu czasu narodu.

My dodamy z naszéj strony:

1) Społeczeństwo państwowe jest solidarnością w której każdy obywatel przez całość znajdnje bezpieczeństwo, państwo jest koniecznością dla rozwoju jednostki i każdéj społecznéj zbiorowości, ztąd wypływa, że obowiązek podatkowy jest powszechnym;

2) Każdy człowiek posiada tylko część majątku ogólnego, gospodarując i nabywa tylko jako członek solidarny społeczeństwa a w skutek tego przyjmuje na siebie obowiązek dbać solidarnie o całość: podatek zatem jest obowiązkowy;

3) Każdy podatek tylko z przychodu ogólnego opłacanym być może, i tak nałożony, aby nigdy nieosłabiał siły produkcyjnéj narodu.

4. Gdy zaś przychód państwa w swych częściach składowych podlega ciągłemu przekształceniu, przy ciągłéj zmianie kultury i postępu w przemyśle, dla tego więc każdy system podatkowy musi się zmieniać, ze zmianą podstaw społeczno-ekonomicznych.

Niebędziemy tu zastanawiać się nad teoryą odnośności podatków (Incidence), pozostawiając sobie, mówić o niéj przy każdym rodzaju podatków.

(1) „Melanges d'Econ, Polit." p. 177.

Kronika wiadomości krajowych i zagranicznych.

Pan *Ludwik Katz* donosi okólnikiem handlowym, że do przedsiębierstwa robót asfaltowych i pokrywanie dachów tekturą smołowcową, Pan Władysław Leitgeber jako wspólnik wstąpił i interes nadal pod firmą:

Katz i Leitgeber

prowadzić będzie.

— Dla sprostowania nieformalności popełnionéj przy wysyłaniu cyrkularzy o zamianie firmy *Komierowski & Comp.* na *Smoleński & Comp.* nadesłał nam p. Franciszek Komierowski list, który po niżéj tem chętniéj zamieszczamy, że ile nam obecnie wiadomo, sam fakt rozwiązania staréj i zawiązania nowéj firmy urzędowo stwierdzony został aktami zdziałanemi przed Rejentem Zawadzkim w d. 5 grudnia roku zeszłego. Pismo p. Komierowskiego brzmi jak następuje:

Do Szanownéj Redakcyi Gazety Handlowéj.

Na wzmiankę Gazety Handlowej w onegdajszym numerze co do nieprawnéj formy wypuszczenia cyrkularzy przy zamianie firmy Komierowski & Comp. na Smoleński & Comp., mam honor Szanowną Redakcyę objaśnić, że jakkolwiek nieformalność jednostronnych cyrkularzy nie z mojéj pochodziła winy, sam fakt rozwiązania Spółki za zobopólną nastąpił zgodą.

Franciszek Komierowski.

— Firma Neilson i Nelson w Manchester i New-Yorku zawiesiła wypłaty. Passywa wynoszą 800,000 Ł.

Kursa Giełdy Warszawskiéj.

Monety i Banknoty.	dnia 18 żąda.	dnia 18 płacono	z d. 16 płacono
Półimperiał..................Rs.	—	—	—
Napoleondor.............. „	—	—	—
Dukat ważny .... „	—	—	—
Rubel srebrny .... „	—	—	—
Talar pruski .... (—%) „	—	—	—
Gulden austryacki.. (—%) „	—	—	—
Papiery publiczne.			
Listy zastawne 100 rs. 1-a ser.	84.38	84. 5	83.92
Listy zastawne 100 rs. 2-a ser.	78.72	78.22	78.50
4% Listy likwidacyjne . . . „	68.	67.75	67.25
Obligi Towarz. Kre. Z. za 100 Rs.	99.50	—	—
Obligi skarbowe rs. 100 ... „	—	—	—
„ cząstkowe złp. 500.. „	—	—	—
Certyfi. ban. A złp. 300 ... „	—	—	—
„ „ B 200 op. kup. „	—	—	—
„ „ ditto bez pro.. „	—	—	—
Akcye kol. żel. W. W.%.. „	—	-	62
3% oblig. W. W. 500 fr... „	—	—	—
Akcye kol żel. W. B...... „	67.33	66.83	66.66
Akcye Żeg. Par. rs. 100 ... „	—	—	—
Bilety skarb. 100 rs........ „	—	—	—
Cert. kom. likw100 rs.... „	—	—	—
5% bil. Pań. 100 rs. op. kup. „	—	—	—
4% metal. za sier. } za 100 rs. ... „	—	100.75	100.75
ditto za luty } %. „	$101\frac{1}{2}$	101.	101.
5-ta pożyczka } ... „	—	—	—
6-ta „ } ... „	—	—	—
Akcye wielkiéj kompanii	—	—	—
kolet żel. za 125 rs .... „	—	—	—
$4\frac{1}{2}$% obl. dtto 2000 f. 500 „	—	—	—
Nowa poży. ros. 5% z r. 1864 „	13750	136.50	136.
„ „ „ z r. 1066 „	137.50	136.50	136.
5% Akc. k. żel. W. Teres lib „	94.25	—	—
Oblig. ditto ditto .. „	90	89.25	—
5% „ Fabr. Łodzkie ... „	—	-	85
Weksle.			
Berlin 100 t. 2 m. (120 $119\frac{5}{6}$) „	108.	107.85	108.
ditto krótki ($119\frac{5}{6}$ $\frac{2}{3}$) „	107.85	107.70	107.85
Gdańsk dtto dto ($119\frac{5}{6}$ $\frac{2}{3}$) „	107.85	107.70	—
Moskwa 100 rs. 1 mies. . . . „	—	—	7895
Petersburg 100 rs. krótki „	—	—	—
ditto 1 mies. .... „	—	—	99.
Wiedeń 150 fl. 2m. (102 —) „	91.80	—	—
Hamburg 300 Bmk. ditto . . „	—	—	—
Londyn 1 ft. st. 3 mies. . . . „	$7.36\frac{1}{2}$	-	—
Paryż 300 fr. 2 mies. . . . . „	87.90	—	—

Wartość kuponu: List. zast. $28\frac{8}{9}$. L. likw. $53\frac{1}{3}$ Obl. sk.120. Poż. prem. 1 em. $6\frac{8}{9}$, 2 em. $173\frac{5}{9}$.

Kursa walut zagranicz. dziś słabsze, obroty w wexlach niewielkie. Listy zast. listy likw. Akcye Bydg- płacono wyżéj; Metaliki po kursie dawniejszym, a Obligi Teresp. po niższym.

Kursa telegraficzne.
(*Ajencyi Rudolfa Okręt*)

Berlin, dnia 16 stycznia.	z d. 16	z d. 15
Bilety Banku Rossyjskiego dto	$82\frac{7}{8}$	$82\frac{7}{8}$
Wexle na Warszawę z tet. kr. dto	$82\frac{5}{8}$	$82\frac{3}{4}$
dto „ Petersburg 3 tyg. za 100rr.	92	92
dto „ „ 3 mies. dto	$90\frac{3}{4}$	$90\frac{3}{4}$
dto „ Londyn 3 mies. za 1 f. st.	$6.23\frac{1}{8}$	—
dto „ Paryż 2 „ 300 fr.	$80\frac{5}{6}$	—
dto „ Hamb. 2 „ za 300 bmk.	$150\frac{1}{8}$	—
dto „ Wiedeń 2 „ za 150 złr.	$83\frac{7}{8}$	$83\frac{3}{4}$
Listy zastawne 4% . . . za 90 rs.	65	65
Listy likwidacyjne	$56\frac{1}{4}$	$56\frac{1}{8}$
Obligacye skarbowe 4% .. dto	$66\frac{3}{8}$	$66\frac{3}{8}$
Koleje Rosyjskie po 125 rs. za 93 rs.	$82\frac{1}{4}$	$82\frac{1}{4}$
Akcye Drogi Żél. Terespolskiej...	—	—
Obligacye Drogi Żel. Terespolskiéj	$77\frac{1}{4}$	$76\frac{3}{4}$
Akcye Drogi Żel. Warsz.-Wied ..	$57\frac{1}{2}$	$57\frac{1}{2}$
Akcye Drogi Żel. Warsz.-Bydg...	62	—
1-sza pożyczka premiowa z r. 1864	$117\frac{1}{4}$	$117\frac{1}{2}$
2-ga „ „ z r. 1866	$116\frac{1}{2}$	$116\frac{1}{4}$
Żyto na targu ... } za wispel z 2000 f. cel. czyli 2442	53	53
dto „ dostawę. } fut. ros. w jesien	53	$52\frac{7}{8}$
Dyskonto. 4%		
Wiedeń.		
Wexle na Londyn..............	120.10	120.20
„ „ Hamburg..............	88.20	88.60
„ „ Paryż..............	47.70	47.70
Pożyczka Narodowa............	65.30	65.
5-proc. Metaliki..............	60.80	60.20
Akcye Banku Kredytowego.....	253 30	250.50
Dyskonto. 4%		
Paryż.		
Renta 3%	70.10	70.10
Renta włoska...............	54.30	54.40
Akcye Kredytu Ruchomego	276	280.
Dyskonto .... $2\frac{1}{2}$%		
Londyn.		
3% Papiery (Consols)	$92\frac{1}{8}$	$92\frac{3}{4}$
Dyskonto. 3%		

Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszaw. dnia 18 stycznia stóp 1 cali 3. Mróz.

Targi Warszawskie z dnia 18 stycznia.

	Czetwert rs.	Czetwert k.	korzec od rub. sr.	korzec od kop.	korzec do rub. sr.	korzec do kop.
Pszenica od 240 — 250 funt.	10	56	6	—	6	60
Żyto... od 230 — 240 „	8	40	5	$2\frac{1}{2}$	5	25
Jęczmień 4 i 2-rzędowy	7	32	4	20	4	$57\frac{1}{2}$
Owies	5	4	2	85	3	15
Gryka..................	—	—	—	—	—	—
Rzepik zimowy...........	—	—	—	—	—	—
Rzepak rapps zimowy	—	—	—	—	—	—
Siemie lniane	—	—	—	—	—	—
Groch polny..............	—	—	—	—	—	—
„ cukrowy..............	—	—	—	—	—	—
Kasza jagiana............	—	—	—	—	—	—
jęczmienna.........	—	—	—	—	—	—
gryczanna gruba.....	—	—	—	—	—	—
drobna....	—	—	—	—	—	—
Mąka par. pszenna 000 pud.	—	—	—	—	—	—
„ „ 00 „	—	—	—	—	—	—
„ „ I... „	—	—	—	—	—	—
„ „ II.. „	—	—	—	—	—	—
„ żyt. pyt. N. 1 i 2 „	—	—	—	—	—	—
Jarzyny: Kartofle	1	92	—	—	1	20
Buraki...............	—	—	—	—	—	—
Kapusta zwycz. pud.	—	—	—	—	—	—
Okrasa: Masło świeże funt	—	—	—	—	—	—
ditto solone.. pud.	—	—	—	—	—	—
Oléj rzepakowy .... pud	—	—	—	—	—	—
Oléj lniany .... pud	—	—	—	—	—	—
Śledzie szkockie .... beczka	—	—	—	—	—	—
„ angielskie... beczka	—	—	—	—	—	—
Siano................ pud	—	—	—	33	-	35
Słoma................ pud	—	—	—	20	—	$22\frac{1}{2}$
Drzewo opał. twar. sąż. kub	—	—	—	—	—	—
„ „ mięk. ditto	—	—	—	—	—	—

Dowozy: Pszen. 300, Żyta 900, Jęczm. 400 Owies 600.

Cena Okowity dnia 18 stycznia.

Wiadro od rs. 2 kop. 67 do rs. 2 kop. $73\frac{1}{4}$

Za garniec od rs. - kop. 87 do rs. - kop. 89

Poczty odchodzące:

Codziennie: *Omnibusy*, do Lublina o 6 pp.; do Radomia o 10 r. i 9 w.; do Nowo-Gieorgiewska (fortecy) o 4 pp.: do Sochaczewa o 6 w.—*Karety*: do Lublina o 1 pp po Łomży i Suwałk o 2 pp.; do Radomia i Kielc o 6 m. 3 p.; oprócz tego wyprawianą zostaje:

W Poniedziałek. *Wózkowa*: do Piaseczna o 12 w południe

Warszawa, dnia 6 (18) stycznia 1869 r.—Za pozwoleniem cenzury Rządowéj.—w Drukarni Gazety Polskiéj.—Rodaktor **Rudolf Okręt**.

Dodatek.